

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

SKRIVELSE
2026-01-22

Ärendenummer:
NV-09065-24

Sveriges sociala klimatplan och genomförandeåtgärder

Slutredovisning av regeringsuppdrag

Innehåll

UPPDRAGET SLUTREDOVISAS	3
Närmare om uppdraget	3
Genomförande	4
Uppdragets har delredovisats vid två tillfällen	4
Fortsatt arbete inom regeringsuppdraget	4

Uppdraget slutredovisas

Naturvårdsverket fick den 5 december 2024 i uppdrag av regeringen att ta fram underlag till den sociala klimatplan som regeringen i juni 2025 har lämnat till Europeiska kommissionen. Planen har tagits fram enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955 av den 10 maj 2023 om inrättande av en social klimatfond och om ändring av förordning (EU) 2021/1060 (förordningen om inrättandet av den sociala klimatfonden). Genom den här skrivelsen slutredovisas regeringsuppdraget.

Närmare om uppdraget

Underlaget ska innehålla de uppgifter som anges i utpekade delar av artikel 6.1 i förordningen om inrättande av den sociala klimatfonden och som behövs för redovisningen enligt bilaga IV och V till förordningen.

Underlaget ska bygga vidare på beräkningarna i Konjunkturinstitutets redovisning av uppdraget att beräkna effekter av prishöjningar med anledning av införandet av EU:s nya utsläppshandelssystem (Fi2024/01484) som redovisades till regeringen den 31 oktober 2024.

Underlaget ska innehålla förslag på utformning av en riktad elbilspremie som når den målgrupp som kan få stöd inom ramen för den sociala klimatfonden och som kan administreras på ett effektivt sätt.

Vid behov, och efter anvisning från Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet), ska underlaget även innehålla förslag på ytterligare åtgärder och investeringar som kompletterar elbilspremien.

Naturvårdsverket ska lämna författningsförslag för den riktade elbilspremien och beräkna kostnaderna för att etablera och förvalta administrativa system som kan hantera ansökningar och utbetalningar av stöd i enlighet med villkoren i artikel 21 i förordningen om inrättande av den sociala klimatfonden. Naturvårdsverket ska också lämna beskrivningar av hur myndigheten kan säkerställa rutiner och processer som svarar mot villkoren i artikel 21 i övrigt samt hur myndigheten kan tillhandahålla de uppgifter som ska redovisas till EU-kommissionen när Sverige ansöker om utbetalningar från den sociala klimatfonden. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 31 januari 2026).

Naturvårdsverket ska etablera nödvändiga administrativa system, inklusive eventuell integration med andra myndigheters IT-system, så att ansökningar kan tas emot och handläggas från och med den 13 januari 2026. Regeringen har i samband med beslut om uppdrag till Naturvårdsverket om att genomföra Sveriges Sociala klimatplan (KN2025/02384) förlängt den del av uppdraget som avser etablering av nödvändiga administrativa system till den 18 mars 2026. Denna skrivelse avser slutredovisning av övriga delar av regeringsuppdraget.

Under genomförandet av uppdraget har en dialog med Regeringskansliet förts. Regeringskansliet har särskilt framfört synpunkter gällande Naturvårdsverkets förslag till geografiska avgränsning och hushållens inkomstgräns.

Genomförande

Regeringsuppdraget har genomförts av Naturvårdsverket med stöd av Konjunkturinstitutet och Trafikanalys. Statens energimyndighet (Energimyndigheten) och Trafikverket har också bidragit i arbetet. Dialog har även förts med andra myndigheter däribland Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), ESF-rådet, Tillväxtverket och Trafikverket.

Naturvårdsverket har, utöver de myndigheter som pekats ut i uppdraget, haft kontakt med andra myndigheter inom olika områden för att inhämta synpunkter och kunskap. Däribland Svenska ESF-rådet, Skatteverket, Tillväxtverket, Transportstyrelsen och Trafikverket. Naturvårdsverket har även fört dialog med branschföreträdare och deltog i regeringens samråd om åtgärder i den sociala klimatplanen den 25 april 2025. EU-kommissionen har haft flera expertgruppsmöten för genomförande och implementering av EU:s sociala klimatfond under året vid vilka Naturvårdsverket har deltagit vid flera tillfällen.

I projektet har följande personer från Naturvårdsverket deltagit: Tea Alopaeus (biträdande projektledare), Anna Brengesjö, Jennica Broman (projektledare), Elisabeth Gärdin, Elin Hall, Jennie Hokander, Johan Krüger, Lina Magdalinski, Camilla Nortoft, Nora Smedby och Sara Stenberg.

Beslut om denna redovisning har fattats av generaldirektören Johan Kuylenstierna genom beslut den 22 januari 2026 (NV-09065-24).

Uppdragets har delredovisats vid två tillfällen

Två delredovisningar har lämnats till Regeringskansliet: den 27 mars 2025 och den 28 maj 2025. Den första delredovisningen omfattade förslag till innehåll i den svenska sociala klimatplanen samt ett förslag till riktad elbilspremie. Den andra delredovisningen var mer omfattande och innehöll ett slutligt förslag till innehåll i den svenska sociala klimatplanen samt författningsförslag och en skrivelse med redogörelse för Naturvårdsverkets analys och utredning.

Fortsatt arbete inom regeringsuppdraget

Arbetet inom regeringsuppdraget har fortgått efter de delredovisningarna som har lämnats. Dels i form av analysstöd till Regeringskansliet, dels inom digitaliseringsprojektet och det förberedande arbetet inför genomförandet av elbilspremien.

Efter regeringsbeslut av den svenska sociala klimatplanen i juni lämnades planen in till EU-kommissionen av Regeringskansliet. I slutet av augusti fick Sverige formell återkoppling av EU-kommissionen i form av ett sextiotal observationer, som efterfrågade förtydliganden, motiveringar, underlag och vissa ändringar i utformningen av elbilspremie och planen. Naturvårdsverket har under augusti – november löpande bistått Regeringskansliet med underlag, kompletterande analyser och i dialogen med EU-kommissionen. En uppdaterad plan lämnades till EU-kommissionen i oktober och den svenska sociala klimatplanen antogs formellt av EU-kommissionen den 11 december 2025.

Utveckling av administrativt stöd pågår

Naturvårdsverket ska inom uppdraget etablera nödvändiga administrativa system, nedan kallat IT-system, för att ansökningar ska kunna tas emot och handläggas från och med den 18 mars 2026.

Utgångspunkten för arbetet med att utveckla ett IT-system har varit att systemet ska ha en hög grad av automatisering. Det innebär att systemet utan manuell handläggning ska kunna pröva ansökningar om stöd mot uppsatta villkor.

Naturvårdsverket vill särskilt belysa de utmaningar som följer med för snäv tidplan mellan fastställda villkor, i det här fallet den nationella stödförordningen, och förväntad lansering av ett IT-system. Det har dock varit en pressad tidplan inom regeringsuppdraget under våren 2025 och det har varit svårt att möjliggöra samordning mellan analys av utformningen av elbilspremie och IT-utvecklingsprojektet i önskad utsträckning. Att adekvat tid ges mellan fastställande av krav och lansering av ett IT-system är en förutsättning för att utveckling ska kunna färdigställas enligt uppsatta krav och för att systemet ska kunna testas för att säkerställa ett robust och effektivt system.

Ytterligare en utmaning som Naturvårdsverket vill lyfta särskilt är att myndigheten inte själv har den data som krävs för att kontrollera villkoren för premien utan är beroende av tillgång till andra myndigheternas system och/eller data. En sådan situation kan medföra osäkerheter kring tolkning av data och testning av systemet, eftersom testdata mellan de olika systemstöd och myndigheterna inte är synkade och i vissa fall helt saknas.

För att underlätta för utvecklingsprojekt som bygger sin automatisering på andra myndigheters data i framtiden bör det övervägas att se över möjligheten att stärka stödet för hantering av testdata/testning från de myndigheter som levererar information via API:er/integrationer till de automatiserade kontrollerna.

Förberedande arbete för genomförande av elbilspremie

Parallellt med IT-utvecklingsprojektet genomförs ett omfattande arbete för att förbereda genomförandet av den svenska sociala klimatplanen. Det har under året bland annat inneburit rekrytering av personal och framtagning av handlägningsrutiner, mallar för beslut och kontrollplan. Då elbilspremie riktas till hushåll och handläggningen därmed innebär en del hantering av personuppgifter har en viktig del i arbetet varit att genomlys genomförandet

utifrån GDPR, samt att säkerställa att myndigheten har en beredskap för att kunna hantera eventuella personuppgifter som omfattas av sekretess korrekt. Förberedandet för genomförande av den svenska sociala klimatplanen inkluderar också att säkerställa att planen, väl implementerad, kan följas upp utifrån ett antal parametrar och att möjligheten finns att samla statistik för detta. Detta arbete har påbörjats men det stora arbetet kopplat till detta kommer att inledas under 2026. Arbetet med att förbereda för genomförandet av den svenska sociala klimatplanen är nära sammankopplat med utvecklingen av det administrativa stödet. För båda dessa delar har en stor utmaning därför varit att villkor och förutsättningar har ändrats över tid, då förändringar har gjorts i den nationella stödförordningen. Detta har inneburit en osäkerhet i utvecklingen av tekniska lösningar, liksom i framtagande av rutiner och mallar för genomförandet.

Kommunikationsarbetet har varit centralt

Kommunikationsfrågorna har varit viktiga under uppdraget och kommunikationsåtgärder är en del av åtgärden tekniskt stöd i den sociala klimatplanen. Media har visat ett intresse för den delredovisning av regeringsuppdraget som lämnades in i maj och Naturvårdsverket har hanterat mediafrågor löpande under hösten.

Elbilspremien kommer att vara ett nytt stöd som inte finns i dagsläget och den riktar sig till en målgrupp som Naturvårdsverket inte har haft riktade stöd till tidigare. För att målgruppen ska kunna och vilja ansöka behöver de känna till att elbilspremien finns och vad den innebär. För att säkerställa att rätt målgrupp får relevant information om premien och hur de kan ansöka har Naturvårdsverket tagit fram en målgruppsanalys och vi arbetar för närvarande med kommunikationsstrategi, inför genomförandet.